

Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 02.08.2017
Vår ref.: 201500615-11
Arkiv: 315 /050.Z og 051.Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eirik Bjørkhaug
+47 22959366/eibj@nve.no

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Eidfjordreguleringen i Eidfjord og Ulvik kommuner, Hordaland

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- **Kgl. res. av 18.05.1973: Reguleringsbestemmelser for statsregulering for utbygging av Eidfjord Nord kraftanlegg**
- **Kgl. res. av 04.06.1976: Reguleringsbestemmelser for statsregulering for utbygging av Eidfjord Nord. Fastsettelse av reguleringsbestemmelser**
- **Kgl. res. av 13.05.1977: Eidfjordverkene – Endring av manøvreringsreglement**
- **Kgl. res. av 03.09.2004: Tillatelse til overføring av Oneåa til Sy-Sima kraftverk i Eidfjord kommune.**
- **Kgl. res. av 22.03.2013: Konsesjon til bygging og drift av Grasbotntjørni pumpe og overføring av vann fra Grasbotntjørni til Langevatn, Ulvik herad i Hordaland**
- **NVEs vedtak av 10.05.2005: Tillatelse til bygging av Storlia kraftverk (Planendring 12.03.2015).**

Innkomne krav

Vi viser til brev og krav fra Forum for Natur og Friluftsliv - Hordaland (FNF) av 30.01.2015, Eidfjord kommune av 29.03.2016 og Ulvik herad av 21.04.2016. Kravene gjelder revisjon av vilkår for konsesjon gitt ved:

- **Kgl. res. av 18.05.1973: Reguleringsbestemmelser for statsregulering for utbygging av Eidfjord Nord kraftanlegg**
- **Kgl. res. av 04.06.1976: Reguleringsbestemmelser for statsregulering for utbygging av Eidfjord Nord. Fastsettelse av reguleringsbestemmelser**
- **Kgl. res. av 13.05.1977: Eidfjordverkene – Endring av manøvreringsreglement**
- **Kgl. res. av 03.09.2004: Tillatelse til overføring av Oneåa til Sy-Sima kraftverk i Eidfjord kommune.**

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Kgl. res. av 22.03.2013: Konsesjon til bygging og drift av Grasbotntjørni pumpe og overføring av vann fra Grasbotntjørni til Langevatn, Ulvik herad i Hordaland
- NVEs vedtak av 10.05.2005: Tillatelse til bygging av Storlia kraftverk (Planendring 12.03.2015).

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere endring i blant annet manøvreringspraksis, minstevannslipp, biotopjusterende tiltak og utsetting av fisk.

NVE vil i sin behandling følge OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner” av 25.05.2012.

Kravene

Forum for Natur og Friluftsliv – Hordaland (FNF)

Kravene gjelder særlig vannføringsforhold for anadrom laksefisk i Bjoreio og negative effekter knyttet til effektkjøring. Videre pekes det på viktige landskaps- og friluftslivinteresser, særlig knyttet til Vøringsfossen og Skytjedalsfossen (minstevannføring) og Rembedalsvatnet (magasinrestriksjoner).

Eidfjord kommune støtter kravene til FNF og en modernisering/ajourføring av konsesjonsvilkårene i konsesjonene. Kommunen ber videre NVE spesielt se på:

- Oppdatering av utsettingspålegg og fiskeundersøkelser i vassdrag med anadrom laksefisk, samordnet med regional vannforvaltningsplan for Hordaland.
- Miljøbasert vannføring gjennom året tilpasset produksjon av laksefisk og hensyn til turisme
- Vurdering om fondskapitalen for felles Fiskefondet for Eidfjord og Ulvik kan økes som kompensasjon for pristigning.
- Tiltak i viktige fiskeproduserende innlandsvassdrag for å motvirke effekt av reguleringene.
- Villreinnemnda for Hardangervidda må høres med tanke på villrein og trekkveier for villrein.
- Andre naturlige tema:
  - Forhold til friluftsliv/reiseliv
  - Landbruk
  - Forhold for grunnvann i Simadalen.

Ulvik herad

Ulvik herad er positive til en vilkårsrevisjon av Eidfjord-Nord anlegget og en modernisering/ajourføring av konsesjonsvilkårene.

- Kommunen ber NVE vurdere om fondskapitalen for det felles Fiskefondet for Eidfjord og Ulvik kan økes da kapitalen bør justeres i forhold til konsumprisindeksen. Fondet bør også kunne deles mellom kommunene.
- Ulvik herad ber om at det blir stilt krav om minstevannføring på anadrom strekning i Austdøla, og at man vurderer om noe av vannet kan førest gjennom Austdøla kraftverk (Merknad NVE: konsesjonssøknad for Austdøla kraftverk er trukket).

- Villreinnemnda for Hardangervidda må høres i saken med tanke på villrein og trekkveier for villrein (aktuelt å se på om oppdemming av magasin i fjellet har medført vesentlige barrierer for villrein sitt naturlige vandringsmønster – fra saksutredningen).
- Andre naturlige tema:
  - Forhold til friluftsliv/reiseliv
  - Forhold for grunnvann i Osa.

Kommentarer fra konsesjonær

Statkraft Energi AS har i brev av 01.10.2016 kommentert kravene fra FNF, Eidfjord kommune og Ulvik herad. NVE sammenfatter kommentarene fra regulanten i følgende punkter:

- Statkraft vil ikke motsette seg at NVE åpner revisjonssak, men har noen overordnede kommentarer.
- Statkraft mener at kravene som er fremmet i hovedsak er relevante, men ber om at NVE avklarer om kravene knyttet til fiskefond og grunnvann er relevante. Statkraft ber også om at kravstillerne blir bedt om å konkretisere kravene og fremsette dem i prioritert rekkefølge.
- Det pågår en rekke undersøkelser og prøvereglement i Bjoreio og Statkraft er usikker på om det er effektivt å starte en revisjonsprosess 6 år før revisjonstidspunkt i 2022.
- Statkraft ber NVE om å redegjøre for prosessen videre og en samordning av aktuelle O/U prosjekt og den godkjente vannforvaltningsplan for Hordaland

NVEs vurdering og konklusjon

Statkraft ber NVE om å redegjøre for prosessen videre og en samordning av aktuelle O/U prosjekt og den godkjente vannforvaltningsplan for Hordaland. Når det gjelder samordning av aktuelle O/U prosjekter ser NVE at alle prosjektene Statkraft har fremmet i reguleringsområdet, med unntak av Våtekleivbakkene, er trukket. NVE vil behandle Våtekleivbakkene, som primært berører Osavassdraget, og ev. vurderinger som er relevant for revisjonssaken vil bli samordnet. Ut over dette har ikke Statkraft fremmet nye prosjekter i reguleringsområdet.

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i brev av 04.07.2016 vedtatt den regionale planen for vannforvaltning i vannregion Hordaland. I den godkjente planen er Simadalselva (vannforekomst-ID: 056-6-R) og Bjoreio - nedre del (vannforekomst-ID: 050.81-R), begge ført opp i vedtakets vedlegg 2. Her er alle vannforekomster med godkjente miljømål som kan medføre krafttap listet opp. Elvestrekningene er utpekt som sterkt modifiserte vannforekomster påvirket av vannkraftutbygging. Simadalselva har i dag et moderat økologisk potensial (MØP), med godt økologisk potensial (GØP) som miljømål. Bjoreio - nedre del har i dag et dårlig økologisk potensial (DØP), med godt økologisk potensial (GØP) som miljømål. For begge vannforekomstene er det gitt utsatt frist for måloppnåelse til 2027. En revisjonsprosess er etter NVEs oppfatning et egnet virkemiddel for å vurdere aktuelle tiltak som eventuelt kan bidra til å oppnå miljømålene.

Eidfjordvassdraget er plassert i kategori 1.1 i rapporten «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022» (NVE-rapport 49/2013). Rapporten kan lastes ned fra NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår.

Statkraft ber om at kravstillerne blir bedt om å konkretisere kravene og fremsette dem i prioritert rekkefølge. NVE registrerer at flere av kravene gjelder ønsker om at enkelte tema skal vektlegges uten direkte spesifikke krav. Dette gjelder f.eks. forhold til friluftsliv/landskap, landbruk og

grunnvannsforhold. Andre krav er mer konkrete og går f.eks. på krav om minstevannføring eller miljøbasert vannføring. NVE mener det ikke er nødvendig med en mer detaljert rekkefølge på kravene.

NVE kan i dette stadiet av saken ikke ta stilling til om grunnvannsforholdene i Simadalen og Osa er relevant for revisjonssaken. NVE mener at kravet, inn til videre, tas med og belyses i revisjonsdokumentet (se videre saksgang under).

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon. Kommunene ønsker at fondskapitalen for felles Fiskefondet for Eidfjord og Ulvik kan økes som kompensasjon for prisstigning. Fiskefondet ble gitt som et engangsbeløp og forvaltningen av fondet er tillagt felles Fiskefond for Eidfjord og Ulvik. NVE tar ikke endelig stilling til dette kravets relevans nå, men ønsker at Statkraft kommenterer det kort i revisjonsdokumentet. Se ellers våre merknader under «videre saksgang».

Øvrige krav tatt opp av kravstillerne er etter NVEs vurdering i utgangspunktet relevante for revisjonssaken, og vi omtaler dette under videre saksgang nedenfor.

NVE mener at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 10 nr. 3 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner gitt ved Kongelig resolusjon og av NVE:

- Kgl. res. av 18.05.1973: Reguleringsbestemmelser for statsregulering for utbygging av Eidfjord Nord kraftanlegg
- Kgl. res. av 04.06.1976: Reguleringsbestemmelser for statsregulering for utbygging av Eidfjord Nord. Fastsettelse av reguleringsbestemmelser
- Kgl. res. av 13.05.1977: Eidfjordverkene – Endring av manøvreringsreglement
- Kgl. res. av 03.09.2004: Tillatelse til overføring av Oneåa til Sy-Sima kraftverk i Eidfjord kommune.
- Kgl. res. av 22.03.2013: Konsesjon til bygging og drift av Grasbotntjørne pumpe og overføring av vann fra Grasbotntjørne til Langevatn, Ulvik herad i Hordaland
- NVEs vedtak av 10.05.2005: Tillatelse til bygging av Storlia kraftverk (Planendring 12.03.2015).

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra underretningen er kommet frem til parten, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til OED og sendes gjennom NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Videre saksgang

NVE ber om at Statkraft Energi AS utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument. Dokumentet kan lastes ned fra [NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår](#).

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene, godkjente vannforvaltningsplaner og kjente problemstillinger omtalt i *NVE Rapport 49/2013 Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022*. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, Statkraft Energi AS og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

NVE foretar ingen formell godkjenning av hvilke krav som skal inn i revisjonsdokumentet. Vi mener krav som Statkraft ev. ikke er enig i, bør inkluderes og kommenteres i revisjonsdokumentet. Det bør gis en kort begrunnelse for hvorfor krav eventuelt bør avvises. Det vil gi høringspartene mulighet til å komme med relevante opplysninger og innspill til både krav og Statkraft sine vurderinger og kommentarer til disse. I etterkant får Statkraft anledning til å kommentere høringsinnspillene. Dette vil gi NVE et bedre grunnlag for å vurdere hvilke krav som skal tas til følge eller ikke.

NVE er opptatt av at resultatene fra de pågående undersøkelsene i Bjoreio knyttet til midlertidig manøvreringsreglement skal inngå som grunnlag for en vurdering av en ev. varig endring av manøvreringsreglementet. Prøveperioden gjelder frem til 14.04.2018. NVE forutsetter at nødvendig oppsummering av resultater fra de vitenskapelige undersøkelsene knyttet til denne prøveperioden kan sammenstilles innen utgangen av prøveperioden, som også var forutsetningen for den midlertidige tillatelsen. Disse resultatene tas inn i revisjonsdokumentet sammen med andre sentrale utredninger. På grunn av varigheten til disse undersøkelsene gis det derfor romslig tidsrom for å utarbeide utkast til revisjonsdokument.

Statkraft kan søke om en forlenging av midlertidig manøvreringsreglement for Bjoreio frem til ev. nytt reglement i revidert konsesjon er fastsatt. Det kan søkes om en endring av vannslipp med nye vannvolum og tidsperioder dersom dagens prøvereglement med tilhørende undersøkelser i vassdraget anbefaler det.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 01.09.2018**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner» og annen nyttig informasjon som finnes på [NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår](#).

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Eidfjord kommune
Forum for natur og friluftsliv Hordaland
Ulvik herad